

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE
Prežihova 4, 1000 LJUBLJANA

Na podlagi 1. odstavka 24. člena Zakona o Računskem sodišču (v nadaljevanju ZRacS) in 23. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije

izdajam naslednje

PREDHODNO POROČILO

**o opravljenem nadzoru
porabe proračunskih sredstev za delo
OKROŽNEGA SODIŠČA V MARIBORU
v letu 1996**

Številka: 1205-15/97-8

Ljubljana, 11. marca 1998

KAZALO

UVOD	3
UGOTOVITVE.....	4
1. ZASEDENOST DELOVNIH MEST SODNIKOV IN SODNEGA OSEBJA	4
2. UČINKOVITOST DELA SODIŠČA	11
2.1. VRSTA, ŠTEVILO, NAČIN IN ČAS REŠEVANJA ZADEV	11
2.1.1. Vrsta in število zadev	11
2.1.2. Način in čas reševanja zadev.....	16
2.2. OBSEG DELA SODIŠČA V LETU 1996	21
3. STROŠKI KAZENSKEGA POSTOPKA.....	23
MNENJE	25
1. Zasedenost delovnih mest sodnikov in sodnega osebja ter stroški dela zaposlenih v letu 1996.....	25
2. Učinkovitost dela sodišča.....	26
3. Stroški kazenskega postopka.....	27
PRIPOROČILA.....	28
DODATEK.....	29

UVOD

Na Okrožnem sodišču v Mariboru, Sodna ul. 14 (v nadaljevanju sodišče) smo opravili revizijo, na podlagi sklepa o izvedbi nadzora, št. 1205-15/97-1, z dne 10. junija 1997. Revizija je zajemala porabo proračunskih sredstev za delo sodišča v letu 1996 po merilih določenih in obrazloženih v nadaljevanju poročila, s ciljem, ugotoviti učinkovitost dela sodišča ter stroške kazenskega postopka in njihovo izterjavo. Enake revizije smo opravili še na nekaterih drugih prvostopenjskih sodiščih (okrajnih in okrožnih), kakor tudi na nekaterih višjih in na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije. Opravili smo primerjavo revizijskih ugotovitev med sodišči.

V reviziji smo uporabili podatke:

- sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996
- statističnih poročil o delu sodišč za leto 1996 in
- podatke, ki smo jih zbrali s pomočjo vprašalnikov od vseh sodišč.

Pregled sta opravili revizijski delavki Irena Vidovič in Monika Rotdajč, v času od 12. junija do 8. avgusta 1997.

Pravna podlaga delovanja sodišča

Pravna podlaga delovanja sodišča je določena v:

- Ustavi Republike Slovenije (v nadaljevanju URS),
- Zakonu o sodiščih (v nadaljevanju ZS),
- Zakonu o sodniški službi (v nadaljevanju ZSS) in
- Sodnem redu.

Pristojnosti okrožnih sodišč so določene v 101. členu ZS.

Odgovorne osebe

- Karl Ferenčak, dipl. iur., predsednik sodišča in
- Sonja Tomažič, dipl. oec., vodja finančno računovodske službe.

UGOTOVITVE

1. ZASEDENOST DELOVNIH MEST SODNIKOV IN SODNEGA OSEBJA

Na sodišču so zaposleni sodniki in sodno osebje: strokovni sodelavci, sodni referenti, upravno tehnični in drugi delavci. Preverjali smo zasedenost sistemiziranih delovnih mest sodnikov in sodnega osebja ter ju primerjali s povprečjem zasedenosti enakih delovnih mest okrožnih sodišč v Republiki Sloveniji.

Sodni svet je na predlog ministra, pristojnega za pravosodje, in po predhodnem mnenju predsednika sodišča, določil število sodniških mest na posameznem sodišču (38. člen ZS).

V letu 1994 je Ministrstvo za pravosodje pripravilo predlog akta o določitvi števila sodniških mest na višjih, okrožnih in okrajnih sodiščih v Republiki Sloveniji in ga posredovalo Sodnemu svetu. Ta je 6. junija 1994 sprejel Akt o določitvi števila sodniških mest na podlagi statističnega izračuna potrebnega števila sodnikov glede na novo prejete zadeve v letu 1992, korigiranih okvirnih meril za določitev števila sodniških mest iz leta 1983, z upoštevanjem predlogov predsednikov okrožnih sodišč.

Tako je bilo z Aktom o določitvi števila **sodniških mest** na višjih, okrožnih in okrajnih sodiščih v Republiki Sloveniji, za sodišče v Mariboru, določeno delovno mesto predsednika in 24 sodniških delovnih mest. Sodni svet je z aktom z dne 27. julija 1996 sistemizacijo povečal še za tri sodniška mesta.

Minister, pristojen za pravosodje, je po predhodnem mnenju Sodnega sveta določil za posamezno sodišče število **sodnega osebja** (59. člen ZS).

Podlaga za določitev števila administrativno-tehničnih delavcev na sodišču so bila Okvirna merila iz leta 1986, ki jih je sprejel Republiški sekretariat za pravosodje in upravo. Pri določanju števila sodnega osebja so bili upoštevani tudi predlogi predsednikov sodišč.

Z Odredbo o določitvi števila sekretarjev, strokovnih sodelavcev, upravno-tehničnih delavcev, referentov v sodnem registru, stečajnih referentov, administrativnih delavcev, računovodskih delavcev in tehničnih delavcev na okrožnih sodiščih, je bilo za Okrožno sodišče v Mariboru, določenih 120 delovnih mest za sodno osebje.

Tabela 1: Število sistemiziranih in dejansko zasedenih delovnih mest za sodnike in sodno osebje na dan 1. januar 1996 in 31. december 1996

Naziv delovnih mest	Sistemizirana delovna mesta	Zasedena delovna mesta na dan	
		1.1.1996	31.12.1996
1. predsednik	1	1	1
2. sodniki	27	21	22
3. sodniki skupaj (1+2)	28	22	23
4. sekretar	1	1	1
5. strokovni sodelavci	9	2	7
6. upravno-tehnični delavci	5	4	5
7. vodja sodnega registra	1	1	1
8. referenti v sodnem registru	4	3	4
9. stečajni referenti	-	-	-
10. administrativni delavci	63	49	53
10.a) od tega število strojepisk	40	27	30
11. računovodski delavci	12	11	10
12. tehnični delavci	25	20	22
13. sodno osebje skupaj (od 4 do 12)	120	91	103
14. SKUPAJ (3+13)	148	113	126

Na dan 1. januarja 1996 je bilo zasedenih 113 delovnih mest oz. 76,4 %, od tega 22 sodniških delovnih mest in 91 delovnih mest za sodno osebje. Na dan 31. december 1996 je bilo zasedenih 126 delovnih mest oz. 85,1 %, od tega 23 sodniških delovnih mest in 103 delovna mesta za sodno osebje.

V letu 1996 je bilo nezasedenih 5 sodniških delovnih mest. Na novo so se zaposlili trije sodniki. Čas imenovanja sodnikov je bil relativno dolg, saj je trajalo od zahteve za razpis delovnega mesta do imenovanja sodnikov, ki so jih zaposlili v letu 1996 dva, osem oz. dvanajst mesecev.

V letu 1996 sta dva sodnika prenehala opravljati sodniško funkcijo na sodišču in sta se zaposlila na Višjem sodišču v Mariboru in Delovnem sodišču v Mariboru.

Med sodnim osebjem je prenehalo delovno razmerje sedmim zaposlenim, trem zaradi upokojitve in štirim zaradi sporazumnega prenehanja delovnega razmerja.

V letu 1996 je bilo sklenjenih 22 novih zaposlitev, od tega štiri za določen čas, za nadomeščanje začasno odsotnih redno zaposlenih delavcev zaradi porodniškega dopusta.

Merila za določanje števila strokovnih in administrativno tehničnih delavcev so bila določena leta 1986. Ta merila določajo razmerje enega strokovnega sodelavca na 12

sodnikov, t.j. 0,08 strokovnega sodelavca na sodnika. Izjema od tega pravila je možna, glede na specifične kadrovske potrebe območja, ki ga sodišče pokriva.

Na sodišču je bilo na dan 31. december 1996 zaposlenih 7 strokovnih sodelavcev, ki so opravljali delo za 23 sodnikov, kar pomeni 0,30 strokovnega sodelavca na sodnika. To je več kot določajo omenjena merila iz leta 1996. Po navedbah sodišča, ta merila več ne ustrezajo spremenjenim razmeram dela na sodišču, ker so bila izdelana za drug pravni sistem. Povprečno pride na okrožnih sodiščih v Republiki Sloveniji 0,23 strokovnega sodelavca na sodnika. Torej je na sodišču omenjeno razmerje večje tudi od slovenskega povprečja. Po navedbah sodišča večje število strokovnih sodelavcev pozitivno vpliva na reševanje večjega števila zadev.

Merila iz leta 1986 določajo razmerje enega strojepisca na enega sodnika, za vsakega strokovnega sodelavca pa se število strojepiscev poveča za 0,50.

Na dan 31. december 1996 je bilo na sodišču zaposlenih 30 strojepisk. Na sodnika je bilo zaposlenih 1,3 strojepisice, kar pomeni več v primerjavi z republiškim povprečjem, ki je znašalo 1,02 strojepisice na sodnika. Torej je razmerje števila strojepisk na sodnika na sodišču večje od republiškega povprečja in večje kot dopuščajo veljavna merila.

Računovodstvo sodišča opravlja storitve tudi za Višje sodišče v Mariboru in Okrajna sodišča v Mariboru, Lenartu in Slovenski Bistrici.

Tabela 2: *Deleži zasedenih delovnih mest v Mariboru in v Republiki Sloveniji na dan 31. december 1996*

Zaposleni	Delež zasedenih delovnih mest v %	
	na Okrožnem sodišču v Mariboru	za vsa okrožna sodišča v RS
Sodniki	82,1	85,5
Strokovni sodelavci	77,8	75,4
Ostalo sodno osebje	86,5	84,2
S k u p a j	85,1	84,0

Iz tabele 2 je razvidno, da je bila na dan 31. december 1996 na sodišču zasedenost delovnih mest 85,1%, kar je malo nad republiškim povprečjem.

Pri preverjanju podatkov o zahtevani in dejanski izobrazbi je bilo ugotovljeno, da med sodnim osebjem 33 zaposlenih ni izpolnjevalo pogojev glede zahtevane strokovne izobrazbe, kar pomeni, da je izobrazbena struktura sodnega osebja slaba. Ob prvi razporeditvi leta 1994 ni izpolnjevalo pogojev iz 33. člena Pravilnika o napredovanju zaposlenih na sodiščih, v javnih tožilstvih, javnih pravobranilstvih in v organih za postopek o prekrških (v nadaljevanju pravilnik) glede delovne dobe 15 zaposlenih. Sodišče je pogodbe o izobraževanju podpisalo s 3 zaposlenimi, razporeditev ostalih 12 delavcev je bila nezakonita. V času nadzora je sodišče poskrbelo, da je večina delavcev podpisala pogodbe o izobraževanju. Delavce, ki se niso odločili za izobraževanje, je sodišče v času nadzora razporedilo v osnovni plačilni razred delovnega mesta in brez možnosti napredovanja.

Stroški dela

Stroške dela (plače, drugi osebni prejemki in prispevki delodajalca za leto 1996) smo analizirali na podlagi podatkov, ki jih je na predlog Računskega sodišča pripravilo sodišče, in sicer za naslednje skupine zaposlenih:

- sodnike
- strokovne sodelavce
- vodjo sodnega registra, referente v sodnem registru, stečajne referente
- strojepiske
- ter ostalo sodno osebje.

Taka razvrstitev v skupine je napravljena zato, ker smo upoštevali, da sodniki, strokovni sodelavci, vodja sodnega registra, referenti v sodnem registru in stečajni referenti opravljajo samostojna dela na reševanju določenih spisov (v nadaljevanju samostojno osebje¹), medtem ko smo strojepiske ter ostalo sodno osebje (administrativne delavce brez strojepisk, računovodske delavce, tehnične delavce, sekretarja in upravno-tehnične delavce) upoštevali kot podporno osebje (v nadaljevanju podporno osebje).

Analitične evidence nismo preverjali, ker nas v tej reviziji niso zanimala dejanska izplačila plač in drugih osebnih prejemkov posameznikom, ampak smo podatke uporabili za ugotavljanje stroškov dela na zadevo. Želeli smo ugotoviti, kolikšen delež predstavlja strošek dela vseh zaposlenih na rešeno zadevo, zadevo v delu, rešeno pomembnejšo zadevo in pomembnejšo zadevo v delu. Omenjene podatke smo posebej ugotavljali za samostojno osebje in podporno osebje.

Tabela 3 je izdelana na podlagi letne rekapitulacije bruto plač in drugih osebnih prejemkov za leto 1996. Podatki v tabeli 3 so usklajeni z letno rekapitulacijo.

¹ Pojmovanje "samostojno osebje" in "podporno osebje" smo uporabili le za potrebe tega poročila.

Tabela 3: Podatki o plačah, drugih osebnih prejemkih in prispevkih delodajalca za leto 1996

v SIT brez stotinov

Naziv delovnega mesta	Plače	Drugi osebni odhodki (prejemki) ²	Prispevki delodajalca	Skupaj
1. Sodniki (vključno s predsednikom)	130.311.594	4.986.361	25.932.007	161.229.962
2. Strokovni sodelavci	7.593.431	951.047	1.511.093	10.055.571
3. Skupaj:	6.048.568	1.446.266	1.175.276	8.670.110
- vodja sodnega registra	1.618.736	232.329	322.129	2.173.194
- referenti v sodnem registru	4.429.832	1.213.937	853.147	6.496.916
- stečajni referenti	-	-	-	-
4. Strojepisne	30.690.539	8.955.795	5.639.610	45.285.944
5. Skupaj:	66.976.519	16.660.091	12.587.988	96.224.598
- administrativni delavci (brez strojepis)	26.246.184	6.728.273	4.911.055	37.885.512
- računovodski delavci	14.168.735	3.161.956	2.757.824	20.088.515
- tehnični delavci	16.955.983	5.513.188	3.007.592	25.476.763
- sekretar	3.176.159	353.020	632.055	4.161.234
- upravno tehnični delavci	6.429.458	903.654	1.279.462	8.612.574
6. Skupaj sodno osebje (od 2 do 5) ³	113.853.979	28.013.199	21.389.926	163.257.104
7. S k u p a j sodišče (1+6)	244.165.573	32.999.560	47.321.933	324.487.066

Skupni stroški dela za sodnike so v letu 1996 znašali 161.229.962 SIT oz. 49,7%. Sodno osebje je porabilo 163.257.104 SIT oz. 50,3% vseh sredstev za stroške dela sodišča.

Razmerje porabljenih sredstev znotraj sodnega osebja je bilo naslednje:

- strokovni sodelavci	10.055.571 SIT	oz.	6,3%
- vodja sodnega registra, referenti v sodnem registru in stečajni referenti	8.670.110 SIT	oz.	5,4%
- strojepisne	45.285.944 SIT	oz.	28,3%
- administrativni delavci (brez strojepis), računovodski delavci, tehnični delavci, sekretar in upravno tehnični delavci	96.224.598 SIT	oz.	60,0 %
Skupaj sodno osebje⁴	160.236.223 SIT	oz.	100,0%

² Postavka zajema: odpravnine, regres za letni dopust in prehrano med delom, prevoz na delo, jubilejne nagrade, solidarnostne pomoči in drugo.

³ Postavka je večja od seštevka od zap.št. 2 do 5 za 3.020.881 SIT, od tega 2.544.922 SIT za bruto plače in 475.959 SIT za prispevke delodajalca. Omenjeni stroški se nanašajo na plačilo dela v posebnih pogojih in nadurnem delu dežurne preiskovalne službe, ki jih sodišče ni moglo podrobneje razporediti po strukturi zaposlenih v tabeli.

Stroški dela za samostojno osebje so znašali 179.955.643 SIT oziroma 55,5%, stroški dela za podporno osebje pa 144.531.423 SIT (od tega 3.020.881 SIT za delo v dežurni preiskovalni službi) oziroma 44,5% vseh stroškov dela sodišča.

Primerjava stroškov dela samostojnega osebja (55,5 %) in stroškov dela podpornega osebja (44,5 %), pokaže, da so zadeve, ki jih rešuje sodišče, obremenjene z znatnim stroškom dela podpornega osebja. Predvsem to velja za administrativne delavce (brez strojepisk), računovodske delavce in upravno tehnične delavce. Ti v strukturi stroškov dela predstavljajo 29,6%, strojepiske pa 14,0 %. Velikost tega stroška se odraža v prevelikem številu zaposlenega sodnega osebja. Sodišče je pojasnilo, da je razmerje med sodniki in ostalimi zaposlenimi posledica reorganizacije sodišč, ko sta se na sodnem območju Temelnjega sodišča v Mariboru organizirali Okrožni sodišči na Ptuj in v Slovenj Gradcu, ki sta zaposlili novo sodno osebje, število sodnega osebja na sodišču pa se ni ustrezno zmanjšalo.

Stroški dela na rešeno zadevo v letu 1996

Za sodišče smo ugotavljali povprečen strošek dela na zadevo - enoto. Enoto so predstavljale:

- rešene zadeve
- zadeve v delu
- rešene pomembnejše zadeve in
- pomembnejše zadeve v delu.

V tabeli 4 so prikazani stroški dela po strukturi zaposlenih na enoto v letu 1996.

Tabela 4: Strošek dela na enoto za leto 1996

v SIT brez stotinov

Zaposleni	Strošek dela na:				Struktura zaposlenih v %
	rešeno zadevo	zadevo v delu	pomembnejšo rešeno zadevo	pomembnejšo zadevo v delu	
- sodniki	15.223	8.718	36.996	14.213	49,7
- strokovni sodelavci	949	543	2.307	886	3,1
- skupaj: vodja sodnega registra, referenti v registru, stečajni referenti	819	469	1.989	764	2,7
- strojepiske	4.276	2.449	10.391	3.992	14,0
- administrativni delavci (brez strojepisk), računovodski in tehnični delavci, sekretar in upravno tehnični delavci	9.086	5.203	22.080	8.482	29,6
Sodno osebje skupaj⁵	15.415	8.827	37.462	14.391	50,3

⁴ Strošek dela za sodno osebje ne vključuje stroškov v višini 3.020.881 SIT, ki se nanašajo na plačilo dela v posebnih pogojih, ker jih sodišče ni razporedilo po strukturi, kot je prikazana.

⁵ Enaka obrazložitev kot pod 4.

Sodišče skupaj	30.638	17.545	74.458	28.604	100,0
-----------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	--------------

Iz tabele 4 je razvidno, da je strošek dela na sodišču v letu 1996 znašal v povprečju 30.638 SIT na eno **rešeno zadevo**, na **rešeno pomembnejšo zadevo** pa 74.458 SIT. Upoštevajoč število zadev v delu je znašal strošek dela na eno **zadevo v delu** 17.545 SIT, na **pomembnejšo zadevo v delu** pa 28.604 SIT.

V reviziji so bili pridobljeni tudi podatki o stroških dela zaposlenih na sodišču za mesec december 1996. Podatki so bili uporabljeni za izračun povprečnih stroškov dela na zaposlenega po strukturi zaposlenih. Pri izračunu so upoštevani zaposleni po stanju na dan 31. december 1996. Na ta način je izključen vpliv fluktuacije med letom. Podatki so prikazani v tabeli 5:

Tabela 5: Povprečni strošek dela na zaposlenega na sodišču za december 1996

v SIT brez stotinov

Zaposleni	Povprečna plača	Drugi osebni prejemki	Prispevki delodajalca	Skupaj stroški dela
- sodniki	531.325	14.809	105.734	651.868
- strokovni sodelavci	150.393	11.627	29.928	191.948
- skupaj: vodja sodnega registra, referenti v sodnem registru, stečajni referenti	120.903	19.896	23.444	164.243
- strojepiske	93.980	18.134	16.765	128.879
- administrativni delavci (brez strojepisk), računovodski in tehnični delavci, sekretar in upravno tehnični delavci	102.341	22.805	19.002	144.148
Sodno osebje skupaj ⁶	105.998	20.543	19.653	146.194
Sodišče skupaj	183.637	19.497	35.367	238.501

Iz podatkov v tabeli 5 izhaja, da je povprečni strošek dela za sodnika za december 1996 znašal 651.868 SIT, od tega 531.325 SIT oz. 81,5% povprečna bruto plača, 14.809 SIT oz. 2,3% drugi osebni prejemki in 105.734 SIT oz. 16,2 % prispevki delodajalca.

Povprečna bruto plača strokovnega sodelavca je v decembru 1996 znašala 150.393 SIT, drugi osebni prejemki 11.627 SIT in prispevki delodajalca 29.928 SIT. Povprečen strošek dela strojepiske je v decembru 1996 znašal 128.879 SIT, od tega bruto plača 93.980 SIT oz. 72,9 % stroškov dela strojepiske. Strošek dela za strokovnega sodelavca in strojepisko ne zajema dodatkov za delo v dežurni preiskovalni službi.

⁶ Enaka obrazložitev kot pod 4.

Povprečni stroški dela za sodnika so za 5,06 krat večji od povprečnih stroškov dela strojepiske⁷, za 3,4 krat večji od povprečnih stroškov dela strokovnega sodelavca⁸ in za 4,5 krat večji od povprečnih stroškov dela zaposlenega delavca sodnega osebja⁹.

2. UČINKOVITOST DELA SODIŠČA

Na učinkovitost dela sodišča vplivajo zunanji (zakonodaja, pristojnost sodišča, reorganizacija sodišč, prostorski pogoji in drugo) in notranji dejavniki. Nekatere od slednjih smo ugotavljali v tej reviziji. Za temeljitejšo ugotovitve bi bilo potrebno zajeti obdobje večih let, vendar tega nismo storili zaradi reorganizacije, ki je vplivala na delo sodišča v letu 1995. Leta 1997 nismo mogli zajeti, ker smo že začeli opravljati revizijo. Ugotovili smo, da je sodišče v leto 1996 preneslo veliko število nerešenih zadev iz prejšnjih let, zato je bila obremenjenost sodnikov s starimi zadevami velika, kar je vplivalo na učinkovitost sodišča.

Učinkovitost dela sodišča smo analizirali na podlagi:

1. vrste, števila, načina in časa reševanja zadev
2. opravljenega obsega dela sodišča.

2.1. VRSTA, ŠTEVILO, NAČIN IN ČAS REŠEVANJA ZADEV

Podatki o vrstah, številu, načinu in času reševanja posameznih vrst zadev so bili pridobljeni iz statističnih poročil o delu sodišča za leto 1996, iz Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996 in iz ugotovitev opravljene analize (tabele 6-16). Zbrane podatke smo primerjali z enakimi podatki okrožnih sodišč v Republiki Sloveniji.

2.1.1. Vrsta in število zadev

Učinkovitost dela sodišča, glede vrste in števila rešenih zadev, smo analizirali na podlagi:

- rešenih zadev v letu 1996
- starejših zadev, prejetih v delo do 31. decembra 1994 in
- pomembnejših zadev.

Iz tabele 6 je razviden potek reševanja zadev na sodišču v času od 1. januarja 1996 do 31. decembra 1996.

⁷ Razmerje števila strojepisk na sodnike po stanju 31.12.1996 je 1,3 strojepiske na sodnika.

⁸ Razmerje števila strokovnih sodelavcev na sodnika po stanju 31.12.1996 je 0,30 strokovnega sodelavca na sodnika.

⁹ Razmerje števila sodnega osebja na sodnika po stanju 31.12.1996 je 4,5 sodnega osebja na sodnika.

Tabela 6: Potek reševanja zadev na sodišču v času od 1.januarja 1996 do 31. decembra 1996

Ozn. vp.	Vrsta zadeve	Nerešene zadeve na dan 1.1.1996	Prejete zadeve	Zadeve v delu	Rešene zadeve	Nerešene zadeve na dan 31.12.1996	Razlika v % (1.1. in 31. 12. 96)
1	2	3	4	5	6	7	$8 = (7/3 - 1) * 100$
K	kazenske	637	267	904	230	674	5,8
Kpd	kazensko preiskovalna dejanja	10	714	724	711	13	30,0
Kpr	preiskave	710	471	1181	428	753	6,1
Kr	razne kazenske	15	138	153	122	31	106,7
Kmp	kazenske mladoletniki-pripravljalni postopek	180	169	349	244	105	-41,7
Km	kazenske zoper mladoletnike	57	94	151	84	67	17,5
Po	pomilostitvene	2	6	8	8	0	-
Ks	zunaj obravnavni kazenski senat	43	378	421	382	39	-9,3
Gp	gospodarski prestopki	160	120	280	54	226	41,3
Gpr	gosp.preisk. dejanja	64	61	125	73	52	-18,3
IKZ	izvrševanje kazni zapora	24	70	94	61	33	37,5
IKZt	izvr.kaz.sodb tujih sodišč	0	0	0	0	0	-
Pp	odločanje o dovolitvi posegov v člov. pravice in svoboščine	0	30	30	30	0	-
P	pravdne	1154	1140	2294	729	1565	35,6
Pl	plačilni nalogi	0	7	7	6	1	-
Pom	pravna pomoč	6	100	106	96	10	66,7
Pom-i	mednarodna pravna pomoč	45	228	273	232	41	-8,9
Nd	varstvo z. nezakonitega dejanja	1	0	1	0	1	0
R	razne civilne	22	219	241	209	32	45,5
Rg	razne civilne gospodarske	5	182	187	175	12	140,0
Ov-i	inozemske overitve	0	2094	2094	2094	0	-
Ov-H	overitve po Haaški konvenciji	0	89	89	89	0	-
Pg	gospodarske pravdne	3909	2147	6056	2563	3493	-10,6
Plg	gospodarski plačilni nalogi	18	139	157	150	7	-61,1
St	prisilne poravnave	3	4	7	4	3	0
	stečaji	77	40	117	20	97	26,0
	redne likvidacije	2	3	5	2	3	50,0
Srg	sodni register	887	1553	2440	1795	645	-27,3
	SKUPAJ	8031	10463	18494	10591	7903	-1,6

Vir: Podatki Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996

Na dan 1. januar 1996 je sodišče imelo 8.031 nerešenih zadev. Na dan 31. december 1996 pa je imelo 7.903 nerešenih zadev (zmanjšanje za 1,6%). V letu 1996 je sodišče prejelo 10.463 zadev, v delu je imelo 18.494 zadev, od katerih jih je rešilo 10.591, kar predstavlja 57,3% zadev, ki jih je imelo v delu. Od vseh zadev 158.280, ki so bile v delu na vseh okrožnih sodiščih v državi, je bilo skupaj rešenih 78.659 zadev oz.

49,7%. To pomeni, da je bil na sodišču v letu 1996 rešen večji delež vseh zadev v delu, kot v republiškem povprečju. Število rešenih zadev na sodišču v letu 1996 je preseglo število novih zadev, kar pomeni zmanjševanje zaostanka iz preteklih let, kljub nepopolni zasedenosti sistemiziranih sodniških mest.

Število nerešenih zadev skupaj na vseh okrožnih sodiščih v Republiki Sloveniji se je zmanjšalo za 1 %. To zmanjšanje je bilo na sodišču nekoliko večje od povprečja okrožnih sodišč v Republiki Sloveniji.

Zato je bilo sodišče, če merimo učinkovitost sodišča, z zmanjšanjem števila nerešenih zadev, nekoliko bolj učinkovito od povprečja okrožnih sodišč v Republiki Sloveniji.

Število in vrste nerešenih zadev po starosti

Za starejše zadeve štejemo zadeve, ki so stare dve leti ali več¹⁰, to je tiste, ki jih je sodišče prejelo do 31. decembra 1994. Vrste zadev, ki se evidentirajo kot starejše, so razvidne iz tabele 7.

Tabela 7: Število in vrste nerešenih zadev na sodišču na dan 31. december 1996

Obdobje leto	Kpr ¹¹	K	Km	Gp	P	Pg	St	Skupaj	Skupaj v %
Skupaj do leta 1994	169	355	3	72	242	918	43	1802	26,2
1995	185	136	14	48	445	675	20	1523	22,1
1996	399	183	50	106	878	1900	40	3556	51,7
Skupaj 1995 in 1996	584	319	64	154	1323	2575	60	5079	73,8
Skupaj sodišče	753	674	67	226	1565	3493	103	6881	100,0

Vir: Podatki Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996

Na vseh okrožnih sodiščih v Republiki Sloveniji je bilo v letu 1996 skupaj rešenih 22.789 starejših zadev, od tega je bilo 10.036 zadev prejetih v delo do leta 1994 oz. 44,0%. Na sodišču je bilo v letu 1996 rešenih 46,1% zadev, ki so bile prejete v delo do leta 1994. To pomeni, da je bil dan poudarek reševanju starejših zadev. Kljub temu je ostalo nerešenih 6.881 zadev, kar dokazuje, da postopki pred sodiščem trajajo dolgo časa.

Na vseh okrožnih sodiščih v Republiki Sloveniji je bilo na dan 31. december 1996 nerešenih 23.715 starejših zadev. Na sodišču je bilo na ta dan evidentiranih 1.802 starejših zadev. V strukturi nerešenih starejših zadev so v republiškem povprečju prevladovale gospodarsko pravdne zadeve (77,3%), enako velja za nadzorovano sodišče, kjer je ta delež 50,9%, na drugem mestu pa je bilo največ starejših kazenskih zadev (19,7%).

¹⁰ Omenjeno merilo upošteva sodna statistika Ministrstva za pravosodje.

¹¹ Pomen kratic glej tabelo 6 -stolpec 1 in 2

Na podlagi merila reševanja starejših zadev je bilo ugotovljeno, da je bila učinkovitost izvajanja nalog na sodišču večja kot v povprečju na okrožnih sodiščih v Republiki Sloveniji.

Pomembnejše zadeve

Podrobneje smo analizirali tako imenovane pomembnejše zadeve: kazenske, preiskave, kazenske zadeve zoper mladoletnike, preiskave v kazenskih zadevah zoper mladoletnike, gospodarske prestopke, pravnne zadeve, gospodarske pravne zadeve in stečaje, prisilne poravnave ter redne likvidacije, kot jih navaja sodna statistika za leto 1996, ob upoštevanju naslednjih predpostavk:

- za leto je upoštevan čas dela sodnikov 10,5 mesecev
- število sodnikov na dan 31. december 1996
- primerjava pomembnejših zadev s številom vseh sodnikov.

Tabela 8: Pomembnejše zadeve prejete, v delu in rešene v letu 1996

ozn. vp.	Vrsta zadeve	Prejete zadeve	V delu	Rešene zadeve
K	kazenske	267	904	230
Kpr	preiskave	471	1181	428
Kmp	kazenske mladoletniki-pripravljalni postopek	169	349	244
Km	kazenske zoper mladoletnike	94	151	84
Gp	gospodarski prestopki	120	280	54
P	pravne	1140	2294	729
Pg	gospodarske pravne	2147	6056	2563
	prisilne poravnave	4	7	4
St	stečaji	40	117	20
	redne likvidacije	3	5	2
	Skupaj	4455	11344	4358

Vir: Podatki Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996

Število na sodišču rešenih pomembnejših zadev v letu 1996 je skoraj doseglo število prejetih pomembnejših zadev (indeks 0,97), kar pomeni, da bi sodišče lahko z obstoječim številom sodnikov sproti reševalo vse zadeve, če ne bi bilo zaostankov.

Okrožna sodišča v Republiki Sloveniji so skupaj v letu 1996 prejela 31.995 pomembnejših zadev, v delu so jih imela 90.003, rešila pa 24.300. To pomeni, da so okrožna sodišča v Republiki Sloveniji rešila v letu 1996 le 27,0% vseh pomembnejših

zadev v delu. Število v letu 1996 rešenih pomembnejših zadev je bilo za 24,1% manjše od števila prejetih pomembnejših zadev.

V tabelah 8a, b in c so prikazani izračuni o pripadu zadev, zadevah v delu in rešenih zadevah v letu 1996, za vse zadeve in za pomembnejše zadeve na sodnika. Prikazani podatki za sodišče so primerjani s povprečnimi podatki vseh okrožnih sodišč v Republiki Sloveniji. Ker so podatki zbrani na enakih osnovah so uporabljivi. Poleg omenjenih predpostavk je potrebno upoštevati še različen prispevek strokovnih sodelavcev pri reševanju zadev in razmerje med vsemi zadevami in pomembnejšimi zadevami v delu na sodišču.

Tabela 8a: Pripad zadev na sodnika v letu 1996

	Vse zadeve na leto	Vse zadeve na mesec	Pomembnejše zadeve na leto	Pomembnejše zadeve na mesec
Okrožno sodišče	455	43	194	18
Povp. za okrožna sodišča v RS	414	40	170	16

Vir: Podatki Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996

Pripad zadev na sodnika na sodišču je bil večji od republiškega povprečja, tako pri pomembnejših kot pri vseh zadevah. To pomeni, da so bili sodniki z novimi zadevami bolj obremenjeni kot v povprečju na vseh okrožnih sodiščih v Republiki Sloveniji. Mesečni pripad vseh zadev je bil večji od republiškega povprečja za 3 zadeve, sodniki pa so v povprečju mesečno prejeli tudi več pomembnejših zadev.

Tabela 8b: Zadeve v delu na sodnika v letu 1996

	Vse zadeve na leto	Vse zadeve na mesec	Pomembnejše zadeve na leto	Pomembnejše zadeve na mesec
Okrožno sodišče	804	77	493	47
Povp. za okrož. sodišča v RS	842	80	478	46

Vir: Podatki Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996

Sodniki so imeli v delu v letu 1996 za 4,5% manj vseh zadev kot znaša republiško povprečje in za 3,1% več pomembnejših zadev v delu, kot je povprečje v Republiki Sloveniji. Mesečno je imel sodnik na sodišču v delu več pomembnejših zadev in manj vseh zadev v delu v primerjavi z republiškim povprečjem.

Tabela 8c: Rešene zadeve na sodnika v letu 1996

	Vse zadeve na leto	Vse zadeve na mesec	Pomembnejše zadeve na leto	Pomembnejše zadeve na mesec
Okrožno sodišče	460	44	189	18

Povp. za okrož. sodišča v RS	418	40	129	12
---------------------------------	-----	----	-----	----

Vir: Podatki Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996

Sodniki so v letu 1996 v povprečju mesečno rešili 10,0% zadev več, kot znaša povprečje v Republiki Sloveniji (40 rešenih zadev na sodnika). Na sodišču je bilo rešenih 18 pomembnejših zadev na sodnika, kar je več od republiškega povprečja, ki znaša 12 rešenih pomembnejših zadev mesečno na sodnika.

Iz tabel 8a, b in c izhaja, da je bilo v letu 1996 število prejetih in rešenih zadev na sodnika večje, od povprečja v Republiki Sloveniji. Število vseh zadev v delu na sodnika na sodišču je bilo manjše, število pomembnejših zadev v delu na sodnika pa večje od povprečja okrožnih sodišč v Republiki Sloveniji, kar vpliva na čas reševanja zadev, saj so pomembnejše zadeve zahtevnejše in terjajo daljši čas reševanja.

2.1.2. Način in čas reševanja zadev

Način in čas reševanja zadev na sodišču smo analizirali za kazenske zadeve, gospodarske prestopke v postopku na prvi stopnji, od pravnih zadev v postopku na prvi stopnji pa civilne in gospodarske spore in jih primerjali s povprečjem za vsa okrožna sodišča v Republiki Sloveniji.

Način reševanja zadev smo analizirali, posebej za vsako vrsto omenjenih zadev, s številom izdanih meritornih sodb in procesnih odločb, kar je opisano v nadaljevanju poročila.

Kazenske zadeve

Sodišče je v letu 1996 prejelo 267 kazenskih zadev zoper polnoletne osebe v postopku na prvi stopnji. Vlagatelj obtožnega akta je bil v večini (83,2%) kazenskih zadev državni tožilec, kar presega povprečje vseh okrožnih sodišč v Republiki Sloveniji, ki je znašalo 79,5%. Razlog je v dejstvu, da se pretežna večina kaznivih dejanj preganja po uradni dolžnosti in le izjemoma vložita obtožni akt subsidiarni ali zasebni tožilec.

Skupaj z nerešenimi zadevami iz preteklih let je sodišče imelo v delu 904 zadeve. Rešenih je bilo 230 kazenskih zadev. Ob koncu leta 1996 je ostalo nerešenih 674 kazenskih zadev, kar pomeni, da se je zaostanek povečal za 5,8%.

Tabela 9: Način reševanja kazenskih zadev

Način reševanja zadev	Okrožno sodišče v Mariboru		Delež za vsa okrožna sodišča v RS v %
	Število zadev	Delež zadev v %	
S sodbo, s katero se:			
• obtožba zavrne	8	3,7	5,6
• obtoženec oprosti obtožbe	15	7,0	9,8
• obtoženec spozna za krivega	117	54,7	61,2
Skupaj s sodbo	140	65,4	76,6
Z ustavitvijo postopka	65	30,4	17,3
Z združitvijo zadev	9	4,2	6,1
Skupaj	214	100,0	100,0

Vir: Podatki Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996

Iz podatkov o načinu rešitve zadev izhaja, da je bilo v strukturi rešenih zadev kar 30,4% rešenih z ustavitvijo postopka, kar presega republiško povprečje, kjer je bilo z ustavitvijo postopka rešenih le 17,3%. Na sodišču je bil v 54,7% rešenih zadev obtoženec spoznan za krivega, na okrožnih sodiščih v Republiki Sloveniji 61,2%. Z izrekom meritorne sodbe je bilo na sodišču v letu 1996 rešenih 65,4% kazenskih zadev, kar je manj kot v republiškem povprečju (76,6%). Meritorno obravnavanje kazenskih zadev praviloma zahteva več dela in časa, kot izdaja procesnih sklepov. Upoštevati je potrebno, da način rešitve zadeve (meritoren ali s procesnim sklepom) ni v moči sodnika, vendar pa vpliva na obseg sodnikovega dela.

Tabela 10: Trajanje postopka rešenih zadev

Čas trajanja postopka	Okrožno sodišče v Mariboru		Delež za vsa okrožna sodišča v RS v %
	Število zadev	Delež v %	
1 do 3 mes.	55	25,7	21,4
nad 3 do 6 mes.	28	13,1	15,6
nad 6 mes. do 1 leta	17	7,9	16,1
nad 1 leto	114	53,3	46,9
skupaj	214	100,0	100,0

Vir: Podatki Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996

Sodišče je 46,7% zadev rešilo v času do 1 leta, kar je manj kot znaša povprečje v državi (53,1%), vendar je potrebno upoštevati, da je bilo na sodišču v letu 1996 v delu 70,5% prenešenih zadev iz prejšnjih let, kar presega republiško povprečje (63,8% starih zadev). To pomeni, da je sodišče reševalo več starejših zadev.

Pravdne zadeve v postopku na prvi stopnji

V letu 1996 je sodišče rešilo 3.292 pravdnih zadev, od tega 729 civilnih sporov in 2.563 gospodarskih sporov.

Civilni spori

Sodišče je v letu 1996 prejelo 1.140 civilnih sporov. Skupaj z nerešenimi zadevami iz preteklih let je imelo v delu 2.294 zadev. V letu 1996 jih je rešilo 729, od tega je bilo 14 zadev odstopljeno v pristojnost drugemu sodišču.

Od skupaj prejetih 1.140 civilnih zadev je bilo 89,6% novih zadev, 6,3% prenešenih iz drugih sodišč in 47 zadev (4,1%) znova v delu zaradi razveljavljenih odločb.

Tabela 11: Način reševanja civilnih sporov

Način reševanja zadev	Okrožno sodišče v Mariboru		Delež za vsa okrožna sodišča v RS v %
	Število zadev	Delež v %	
Tožba umaknjena, zavržena	163	22,8	19,6
S sodbo:			
- na podlagi obravnave	488	68,3	66,7
- zaradi izostanka	7	1,0	1,4
- na podlagi pripoznave	18	2,5	1,3
- na podlagi odpovedi	6	0,8	0,6
Skupaj s sodbo	519	72,6	70,0
S sodno poravnavo	19	2,7	2,4
Na drug način	14	1,9	8,0
Skupaj rešenih zadev	715	100,0	100,0

Vir: Podatki Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996

Iz tabele 11 je razvidno, da bistvenih odstopanj v načinu reševanja civilnih sporov na sodišču v primerjavi z republiškim povprečjem v letu 1996 ni bilo. Skupaj je sodišče s sodbo rešilo 72,6% civilnih sporov, kar za 2,6 odstotne točke presega republiško povprečje.

Tabela 12: Trajanje postopka rešenih zadev

Čas trajanja postopka	Okrožno sodišče v Mariboru		Delež za vsa okrožna sodišča v RS v %
	Število zadev	delež v %	
do 3 mesece	142	19,9	18,6
nad 3 do 6 mesecev	178	24,9	23,6
nad 6 mesecev do 1 leta	176	24,6	26,5
nad 1 letom do 3 let	198	27,7	25,8
nad 3 leta	21	2,9	5,5
Skupaj	715	100,0	100,0

Vir: Podatki Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996

Na sodišču je reševanje civilnih sporov trajalo približno enako dolgo kot v povprečju na vseh okrožnih sodiščih v Republiki Sloveniji. Večina zadev je bila rešena v času od 3 mesecev do 3 let. To velja le za rešene zadeve, ne pa za vse zadeve, ki jih je imelo sodišče v delu.

Gospodarski spori

Sodišče je v letu 1996 prejelo 2.147 gospodarskih sporov, od tega 2.042 novih (95,1%), 69 zadev je prejelo od drugih sodišč, 36 zadev pa je bilo znova v delu zaradi razveljavljenih odločb. Skupaj z nerešenimi zadevami iz preteklih let je sodišče imelo v delu 6.056 zadev. V letu 1996 je rešilo 2.563 zadeve, od tega je sodišče 102 zadeve odstopilo v pristojnost drugemu sodišču.

Tabela 13: Način reševanja gospodarskih sporov

Način reševanja zadev	Okrožno sodišče v Mariboru		Delež za vsa okrožna sodišča v RS v %
	Število zadev	Delež zadev v %	
Tožba umaknjena, zavržena	951	38,4	29,5
S sodbo:			
- na podlagi obravnave	804	32,7	39,3
- zaradi izostanka	45	1,9	1,6
- na podlagi pripoznave	83	3,4	4,9
- na podlagi odpovedi	39	1,7	0,8

Skupaj s sodbo	971	39,7	46,6
S sodno poravnavo	13	0,5	1,0
Na drug način	526	21,4	22,9
Skupaj rešenih zadev	2461	100,0	100,0

Vir: Podatki Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996

Od skupaj 2461 zadev, jih je bilo 38,4 % rešenih tako, da je bila tožba umaknjena ali zavrnjena. V povprečju okrožnih sodišč v Republiki Sloveniji je bil delež na omenjeni način rešenih zadev nižji (29,5%). Na podlagi obravnave je bilo rešenih 32,7% zadev, v Republiki Sloveniji je bil njihov delež višji (39,3%). Delež na drug način rešenih zadev je visok (21,4%), zajema pa tudi umike tožb zaradi procesnih razlogov (nepristop na naroke, umiki tožb pred razpisom naroka itd.).

Tabela 14: Trajanje postopka rešenih zadev

Čas trajanja postopka	Okrožno sodišče v Mariboru		Delež za vsa okrožna sodišča v RS v %
	Število zadev	Delež v %	
do 3 mesecev	82	3,3	6,6
nad 3 do 6 mes.	103	4,2	6,8
nad 6 mes. do 1 leta	362	14,7	13,0
nad 1 do 3 leta	1418	57,6	62,1
nad 3 leta	496	20,2	11,5
Skupaj	2461	100,0	100,0

Vir: Podatki Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996

Na sodišču je bila večina (57,6%) gospodarskih pravnih zadev v letu 1996 rešena v času od enega leta do 3 let. V republiškem merilu je bilo v istem obdobju rešenih kar 62,1% gospodarsko pravnih zadev.

Gospodarski prestopki v postopku na prvi stopnji

Sodišče je v letu 1996 prejelo 120 omenjenih zadev. Skupaj z nerešenimi zadevami iz preteklih let je sodišče imelo v delu 280 zadev. V letu 1996 je bilo rešenih 54 gospodarskih prestopkov v postopku na prvi stopnji.

Tabela 15: Način reševanja gospodarskih prestopkov v postopku na prvi stopnji

Način reševanja zadev	Okrožno sodišče v Mariboru		Delež za vsa okrožna sodišča v RS v %
	Število zadev	Delež zadev v %	
• S sodbo, s katero se obtožba zvrne	5	9,3	6,5
• Oprostilna sodba	3	5,6	1,7
• Obsodilna sodba	18	33,3	31,1

Skupaj s sodbo	26	48,2	39,3
Z ustavitvijo postopka	22	40,7	56,8
Z združitvijo zadev	6	11,1	3,9
Skupaj	54	100,0	100,0

Vir: Podatki Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996

Na sodišču se je 9,3% gospodarskih prestopkov rešilo tako, da je sodišče izreklo sodbo, s katero se je obtožba zavrгла. Na okrožnih sodiščih v Republiki Sloveniji je bilo takih sodb manj, le 6,5%. Na sodišču je bilo izdanih tudi več oprostilnih sodb (5,6%) in rešenih zadev z združitvijo postopka (11,1%). Z ustavitvijo postopka je bilo rešenih manj zadev (40,7%) kot na vseh okrožnih sodiščih, kjer so z ustavitvijo postopka rešili več kot polovico vseh zadev (56,8%). Sodišče je 48,2% gospodarskih prestopkov rešilo z izrekom sodbe, kar presega republiško povprečje za 8,9 odstotnih točk.

Tabela 16: Trajanje postopka rešenih zadev

Čas reševanja zadev	Okrožno sodišče v Mariboru		Delež za vsa okrožna sodišča v RS
	Število zadev	Delež v %	v %
do 3 mesecev	10	18,5	9,1
nad 3 do 6 mes.	13	24,1	15,8
nad 6 mes. do 1 leta	3	5,5	71,1
nad 1 letom	28	51,9	4,0
Skupaj rešene zadeve	54	100,0	100,0

Vir: Podatki Sodne statistike Ministrstva za pravosodje za leto 1996

Na sodišču je reševanje gospodarskih prestopkov trajalo dalj časa kot v povprečju na vseh okrožnih sodiščih v Republiki Sloveniji. Reševanje več kot polovice rešenih zadev (51,9%) je trajalo več kot eno leto, v Republiki Sloveniji je toliko časa zahtevalo le 4,0% vseh rešenih zadev.

Glede na čas reševanja gospodarskih sporov na sodišču, v primerjavi z republiškim povprečjem, je bilo sodišče manj učinkovito.

2.2. OBSEG DELA SODIŠČA V LETU 1996

Obseg dela sodišča smo ugotavljali na podlagi opravljenega obsega dela sodnikov v letu 1996 po merilih Sodnega sveta za ugotavljanje pričakovanega obsega sodnikovega dela, z dne 12. december 1996. Merila so bila naslednja (letno število zadev na sodnika): za pomembnejše zadeve: kazenske zadeve (K) 80 zadev, preiskave (Kpr) 110 zadev, kazenske mladoletniki -pripravljalni postopek (Kmp) 180 zadev, kazenske zoper mladoletnike (Km) 100 zadev, gospodarski prestopki (Gp) 180 zadev, pravdne zadeve (P) 180 zadev, gospodarske pravdne zadeve (Pg) 210 zadev, stečaji (St) 0,5 do 5 Pg zadev ter ostala merila. Predsedniku okrožnega sodišča se lahko prizna do 50 % pričakovanega obsega sodnikovega dela. Sodnikom, ki vodijo oddelek

z desetimi ali manj sodniki, pa se lahko prizna do 15 % pričakovanega obsega sodnikovega dela.

Ta merila še niso sprejeta, ampak so se poskusno izvajala na vseh sodiščih v Republiki Sloveniji v letu 1997. V reviziji smo ta merila uporabili z namenom, da bi na enakih osnovah ugotovili učinkovitost dela sodišča za leto 1996.

Omenjena merila Sodnega sveta naj bi predstavljala osnovo, na podlagi katere bo upravičena poraba proračunskih sredstev za delo sodišč, prav tako pa znotraj sodstva, kot tudi v razmerju do drugih državnih organov in javnosti, razvidna učinkovitost in prizadevanje tako sodnikov kot tudi organov znotraj sodstva, za zmanjšanje zaostankov na sodiščih in hitrejše reševanje zadev.

Za potrebe nadzora smo na sodišču, za vsakega posameznega sodnika, pridobili podatek o številu rešenih zadev v letu 1996, vodenju (za predsednika in vodje oddelkov) in odsotnosti (nad 30 dni). S pomočjo omenjenih meril smo izračunali storilnost za vsakega posameznega sodnika, posamezne oddelke sodišča in sodišče kot celoto.

Sodišče je v letu 1996 doseglo pričakovani obseg dela v višini 171,9% (pri izračunu obsega dela smo izločili enega sodnika, ki je bil na sodišču zaposlen manj kot tri mesece). To pomeni, da ga je preseglo za 71,9%. Pri preverjanju storilnosti posameznih oddelkov smo razkrili naslednje:

Pri ugotavljanju storilnosti oddelka za gospodarsko sodstvo smo upoštevali podatke o rešenih gospodarsko pravnih zadevah, gospodarskih plačilnih nalogih, raznih civilnih gospodarskih zadevah, gospodarskih preiskovalnih dajanjih, gospodarskih prestopkih, stečajih in rešenih zadevah v sodnem registru. Na osnovi zbranih podatkov smo izračunali storilnost sodnikov. V tem oddelku je reševalo omenjene zadeve 10 sodnikov. Delo je organizirano tako, da sodniki sami rešujejo le najzahtevnejše zadeve, za ostale zadeve pa izdelujejo osnutke odločb strokovni sodelavci in referenti. Njihovega prispevka pri reševanju zadev se ne da v celoti izločiti iz obsega opravljenega sodnikovega dela, kar vpliva na visoko preseganje pričakovanega obsega dela v tem oddelku. Skupaj so v oddelku za gospodarsko sodstvo presegli pričakovani obseg dela za 133,7%. Pričakovani obseg dela so razen enega sodnika, ki je bil zaposlen od 5. junija 1996, presegli vsi sodniki.

V preiskovalnem oddelku je v letu 1996 pet sodnikov ob pomoči strokovnega sodelavca, ki je pomagal celemu oddelku, reševalo kazensko preiskovalna dejanja, preiskave, razne kazenske zadeve, pripravljalne postopke v kazenskih zadevah zoper mladoletnike, izdajalo odločbe o človekovih pravicah in svoboščinah in reševalo zadeve s področja pravne pomoči. Skupaj so presegli pričakovani obseg dela za 42,5%.

Kazenski oddelek je v letu 1996 presegel pričakovani obseg dela v povprečju za 10,4%. Naloge je opravljalo 7 sodnikov, od tega je en sodnik iz Višjega sodišča v Mariboru pomagal reševati kazenske zadeve, enemu sodniku je prenehalo delovno razmerje 30. septembra 1996, eden pa je sodniško službo v oddelku nastopil šele 24. oktobra 1996. Zaradi tega ta sodnik ni dosegel pričakovanega obsega dela.

Pravdne zadeve, plačilne naloge, zadeve pravne pomoči, razne civilne zadeve in overitve so opravljali trije sodniki v pravnem oddelku. Povprečno so presegli pričakovani obseg dela za 49,3%.

3. STROŠKI KAZENSKEGA POSTOPKA

Stroške kazenskega postopka določa 92. člen zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP) in zajemajo stroške od uvedbe do konca kazenskega postopka, vključno s pritožbenim postopkom in izdatki za preiskovalna dajanja opravljena pred preiskavo in sicer: povprečnine, nagrade zagovornikom, nagrade izvedencem in tolmačem ter druge direktne stroške kazenskega spisa. Omenjene stroške smo preverili na podlagi dokumentacije v spisih (popis stroškov, sodb, sklepov, končnih odredb, potrdil o vplačilu stroškov kazenskega postopka in druge dokumentacije). Sodišče vodi stroške kazenskega postopka v knjigovodski evidenci, vendar računalniški programi niso prilagojeni tako, da bi zagotavljali povezanost vodenja evidenc v sodnih spisih in računovodskih evidencah. To bi sodišču omogočilo neposredni pregled, koliko stane en kazenski spis.

Preverili smo stroške ter trajanje kazenskega postopka 20 pravnomočno rešenih kazenskih zadev v letu 1996. Sedem spisov je bilo izbranih slučajno, ostalih 13 pa je izbralo sodišče, in sicer:

- 10 spisov, po kriteriju najvišjih stroškov zagovornika po uradni dolžnosti in
- 3 spise, po kriteriju najnižjih stroškov zagovornika po uradni dolžnosti

Tabela 17: Stroški kazenskega postopka

Stroški kazenskega postopka v SIT	Skupaj	v %	Stroški, ki bremenijo proračun	v %	Stroški, ki jih plača obsojenec	v %
1. Nagrade zagovornikom	6.851.221	88,0	6.823.925	91,4	27.296	8,6
2. Izvedenine	625.352	8,0	544.160	7,3	81.192	25,6
3. Stroški MNZ	63.348	0,8	27.700	0,3	35.648	11,2
4. Ostali stroški	74.316	1,0	70.821	1,0	3.495	1,1
5. Povprečnine	170.000	2,2	-	-	170.000	53,5
6. Denarne kazni	-	-	-	-	-	-
7. SKUPAJ(1-6)	7.784.237	100,0	7.466.606	100,0	317.631	100,0
8. Povpr.stroški (7/20 spisov)	389.212	100,0	373.330	95,9	15.882	4,1

Stroški kazenskega postopka pregledanih 20 spisov so znašali 7.784.237 SIT. Od tega je bilo obsojencem naloženih 317.631 SIT oz. 4,1% stroškov kazenskega postopka. Proračun so bremenili stroški v višini 7.466.606 SIT oz. 95,9%. Torej je bil pretežni del stroškov plačan iz sredstev proračuna Republike Slovenije. Obsojenci naloženih stroškov običajno ne poravnajo, pa tudi njihova izterjava je neučinkovita, zaradi

slabega socialnega stanja obsojencev in preobremenjenosti izvršilnih oddelkov okrajnih sodišč.

Povprečni stroški enega kazenskega spisa so znašali 389.212 SIT, od tega so znašali povprečni stroški plačani iz proračuna 373.330,00 SIT, povprečni stroški, ki so bili naloženi obsojencu pa 15.882 SIT.

V reviziji je bilo ugotovljeno, da so bili zagovorniki po uradni dolžnosti postavljeni v 18 kazenskih zadevah (od spisov, ki smo jih zajeli v vzorec), le v 2 kazenskih zadevah sta si obtoženca najela zagovornika sama. Stroški zagovornikov po uradni dolžnosti so v pregledanih spisih znašali 6,851.221 ali 88,0% stroškov kazenskega postopka, od tega je bilo iz proračuna plačanih 6,823.925 SIT ali 99,6%. Le 27.296 SIT ali 0,4% vseh omenjenih stroškov so plačali obsojenci.

ZKP v 12. členu določa, da obdolžencu, ki si ne vzame zagovornika sam, le-tega postavi sodišče, da se zagotovi njegova obramba. Obvezna obramba po zagovorniku je določena v 70. členu ZKP. Določeno je, da mora obdolženec imeti zagovornika ob vročitvi obtožnice, če gre za kaznivo dejanje iz pristojnosti okrožnega sodišča, kar pomeni, da mora okrožno sodišče obdolžencu v vseh kazenskih zadevah postaviti zagovornika po uradni dolžnosti, če si ga obdolženec ne zagotovi sam, ne glede na njegovo socialno stanje. Prav tako je določeno, da se za zagovornika po uradni dolžnosti lahko postavi le odvetnik. To pomeni, da so dane široke možnosti zagotovitve zagovornika po uradni dolžnosti. Visoki stroški zastopanja po uradni dolžnosti skoraj v celoti bremenijo proračun.

Stroški za nagrade izvedencev v pregledanih spisih so znašali 625.352 SIT ali 8,0 % vseh stroškov kazenskega postopka, od tega so stroški plačani iz proračuna znašali 544.160 SIT ali 87%. Obsojencem so bili odmerjeni omenjeni stroški v višini 81.192 SIT ali 13,0%. Tarifa za izplačevanje storitev sodnih izvedencev, ki jo predpiše minister pristojen za pravosodje po 91. členu ZS, je bila sprejeta šele 3. oktobra 1997 v Pravilniku o tarifi za plačilo storitev sodnih izvedencev in sodnih cenilcev.

V omenjenih 20-tih kazenskih zadevah ni bila v nobeni zadevi izrečena denarna kazen ali odvzeta premoženjska korist.

Čas storitve kaznivega dejanja, datum prejema obtožnega predloga na sodišču, vrsta kaznivega dejanja

Od storitve kaznivega dejanja do prejema obtožnega akta na sodišče je v omenjenih 20-tih kazenskih zadevah preteklo povprečno 16 mesecev. Od prejetja obtožnega akta na sodišče do pravomočnosti sodbe oz. sklepa pa povprečno 21 mesecev.

Ugotovljeno je bilo, da čas od storitve kaznivega dejanja do pravomočnosti ni odvisen od vrste kaznivega dejanja. Na čas reševanja posamezne zadeve vpliva obremenjenost posameznega sodnika s številom nerešenih zadev iz preteklega obdobja (na dan 1. januar 1996 je bilo na sodišču 637 nerešenih kazenskih zadev iz preteklih let, v letu 1996 pa jih je sodišče prejelo 267) in število spisov, ki se v skladu s sodnim redom prednostno obravnavajo (npr. pripor).

Čas reševanja zadev vpliva na velikost stroškov kazenskega postopka, ki se v pretežni meri pokrivajo iz proračuna.

MNENJE IN PRIPOROČILA RAČUNSKEGA SODIŠČA

Na podlagi ugotovitev iz revizije porabe proračunskih sredstev za delo sodišča v letu 1996, glede na učinkovitost dela sodišča ter stroškov kazenskega postopka in njihove izterjave, izdajam Okrožnemu sodišču v Mariboru naslednje

MNENJE

1. Zasedenost delovnih mest sodnikov in sodnega osebja ter stroški dela zaposlenih v letu 1996

Na sodišču je sistemiziranih 148 delovnih mest, od tega 28 sodniških delovnih mest in 120 delovnih mest za sodno osebje. Ob koncu leta je bilo na sodišču zasedenih 126 delovnih mest, od tega 23 sodniških in 103 delovnih mest sodnega osebja. Zasedenost delovnih mest je bila 85,1%, kar je nekoliko nad republiškim povprečjem.

Na sodišču je bilo na dan 31. december 1996 zaposlenih 7 strokovnih sodelavcev, kar pomeni 0,30 strokovnega sodelavca na sodnika. To je več kot določajo merila iz leta 1986 in več od slovenskega povprečja.

Na dan 31. december 1996 je opravljalo delo strojepiske-zapisnikarice 30 delavk, kar pomeni 1,3 strojepiske na sodnika. To je več, kot določajo merila in več kot znaša republiško povprečje. Obremenjenost strojepisk na sodišču je bila zato manjša kot v povprečju na okrožnih sodiščih v Republiki Sloveniji.

Merila za zaposlovanje sodnega osebja so stara več kot 10 let. Kljub boljši tehnični opremljenosti sodišča in kljub reorganizaciji niso bila spremenjena. Zato je potrebno, da se ponovno preveri obstoječa sistemizacija oziroma standardi zaposlovanja za vse zaposlene na sodišču (ne samo za sodno osebje). Toliko bolj, ker Ministrstvo za pravosodje po reorganizaciji sodišč ni določilo skupnih temeljev za sistemizacijo delovnih mest v smislu 2. odstavka 3. člena ZDDO.

Ob razvrščanju v plačilne razrede na sodišču 33 zaposlenih ni izpolnjevalo zahtevane strokovne izobrazbe, od tega 15 zaposlenih ni izpolnjevalo pogoja glede delovne dobe.

Nepravilno so bili razporejeni v višji plačilni razred. Z omenjenimi delavci, razen s tremi, niso bile sklenjene pogodbe o izobraževanju, kot je to zahtevala zakonodaja. V času revizije je sodišče z delavci sklenilo pogodbe o izobraževanju. Delavce, ki se niso odločili za izobraževanje, je sodišče razporedilo v izhodiščni plačilni razred, brez možnosti napredovanja, kar je v skladu s predpisi.

Sodišče je za stroške dela v letu 1996 porabilo skupaj 324.487.066 SIT. Od tega so 244.165.573 SIT oz. 75,2% predstavljale plače, 32.999.560 SIT oz. 10,2% drugi osebni prejemki in 47.321.933 SIT oz. 14,6% prispevki in davek delodajalca na izplačane plače.

Skupni stroški dela sodnikov so v letu 1996 znašali 161.229.962 SIT oz. 49,7%. Sodno osebje je porabilo 163.257.104 SIT oz. 50,3% vseh sredstev za stroške dela sodišča. Zato so sodne zadeve znatno obremenjene s stroški dela za sodno osebje, kar je podrobneje obrazloženo v ugotovitvenem delu tega poročila.

2. Učinkovitost dela sodišča

2.1. Vrsta, število, način in čas reševanja zadev

Sodišče zajema 2,1% vseh sodnih zadev v Republiki Sloveniji¹². Sodišče je imelo na dan 31. december 1996 nerešenih 7.903 zadev. Na dan 1. januar 1996 pa je imelo 8.031 nerešenih zadev, kar pomeni, da se je število nerešenih zadev v letu 1996 zmanjšalo za 1,9 %, kar presega republiško povprečje.

V letu 1996 je sodišče rešilo 10.591 zadev, kar predstavlja 57,3% zadev, ki jih je imelo v delu. Od vseh zadev 158.280, ki so bile v delu na vseh okrožnih sodiščih v državi, je bilo skupaj rešenih 78.659 zadev oz. 49,7%. To pomeni, da je bil na sodišču v letu 1996 rešen večji delež vseh zadev v delu, kot v republiškem povprečju. Število rešenih zadev na sodišču v letu 1996 je preseglo število novih zadev, kar pomeni zmanjševanje zaostanka iz preteklih let, kljub nepopolni zasedenosti sistemiziranih sodniških mest.

Sodišče je v letu 1996 rešilo skoraj enako število pomembnejših zadev kot jih je v letu 1996 prejelo, kar pomeni, da bi sodišče lahko z obstoječim številom sodnikov sproti reševalo vse zadeve, če ne bi bilo zaostankov.

Na sodišču je bilo na dan 31. december 1996 nerešenih 1.802 zadev, starejših od treh let, od tega 4 zadeve, starejše od 10 let.

Sodišče je v letu 1996 prejelo 267 **kazenskih zadev** zoper polnoletne osebe v postopku na prvi stopnji. Ob koncu leta 1996 je ostalo nerešenih 674 kazenskih zadev, kar pomeni, da se je zaostanek povečal za 5,8%, kar pa je manj kot je znašalo republiško povprečje (10,4%). Sodišče je 30,4% kazenskih zadev rešilo z ustavitvijo postopka in preseglo republiško povprečje, kjer je bilo z ustavitvijo postopka rešenih

¹² Zajete so vse zadeve v delu vseh sodišč, vključno s specializiranimi sodišči.

le 17,3% kazenskih zadev. Meritorno obravnavanje kazenskih zadev praviloma zahteva več dela in časa, kot izdaja procesnih sklepov, vendar izbira ni v moči sodnika. Sodniki tega sodišča so z izrekom sodbe rešili 65,4% kazenskih zadev, v republiškem povprečju pa 76,6%. Obtoženci so bili spoznani za krive le v 54,7% rešenih zadev, kar je celo manj kot v republiškem povprečju, kjer je bilo za krive spoznanih 61,2% obtožencev.

Sodišče je v letu 1996 rešilo 3.292 **pravdnih zadev**, od tega 729 civilnih sporov in 2.563 gospodarskih sporov.

Sodišče je z izrekom sodbe rešilo 72,6% **civilnih sporov**, kar za 2,6 odstotnih točk presega republiško povprečje.

Sodišče je 38,4% od skupaj rešenih 2461 **gospodarsko pravdnih zadev** rešilo tako, da je bila tožba umaknjena ali zavržena, kar je več od povprečja okrožnih sodišč v Republiki Sloveniji. Na podlagi obravnave je sodišče rešilo 32,7% zadev, kar je manj od republiškega povprečja. Delež na drug način rešenih zadev je visok (21,4%), zajema pa tudi umike tožb zaradi procesnih razlogov (nepristop na naroke, umiki tožb pred razpisom naroka itd).

V letu 1996 je sodišče prejelo 120 **gospodarskih prestopkov** v postopku na prvi stopnji. Sodišče je v letu 1996 rešilo 54 zadev, od tega 9,3 % z izrekom sodbe, s katero se je obtožba zavrgla, kar je več od republiškega povprečja. Sodišče je 48,2% gospodarskih prestopkov rešilo z izrekom sodbe, kar presega republiško povprečje za 8,9 odstotnih točk.

Trajanje sodnih postopkov rešenih zadev

Največ zadev je bilo rešenih v času nad 1 letom, kar velja tudi za ostala okrožna sodišča v Republiki Sloveniji. Čeprav ni določenega nekega absolutnega roka razumne odločitve in čeprav bi ta lahko bil različen po vrstah sporov, ocenjujemo, da sodni postopki dolgo trajajo.

2.2. Obseg dela sodišča

Na podlagi poskusnih meril sodnega sveta, ki so jih vsa sodišča v Republiki Sloveniji izvajala v letu 1997, smo izračunali obseg dela sodišča v letu 1996.

Storilnost sodišča je v letu 1996 znašala 171,9%.

Vsi oddelki na sodišču so presegli pričakovani obseg dela. Na storilnost v oddelkih je vplivala narava in organizacija dela, prispevek strokovnih sodelavcev in referentov in prizadevanje posameznih sodnikov, da opravijo delo.

3. Stroški kazenskega postopka

Stroške kazenskega postopka smo ugotavljali iz vzorca 20 pravnomočno rešenih spisov. Povprečni stroški pravnomočno rešenega kazenskega spisa so znašali 389.212

SIT. Pretežni del stroškov (95,9%) je bil plačan iz sredstev proračuna Republike Slovenije.

Izterjava stroškov kazenskega postopka je, po izjavi sodišča, dolgotrajna in velikokrat neuspešna, zaradi slabega socialnega stanja obsojencev in preobremenjenosti izvršilnih oddelkov okrajnih sodišč.

Največji delež stroškov kazenskega postopka predstavljajo nagrade zagovornikom po uradni dolžnosti, in sicer 88,0%. Od 20 pregledanih kazenskih zadev so bili zagovorniki po uradni dolžnosti postavljeni v 18 zadevah, kar je predvsem posledica dejstva, da naša zakonodaja določa široke možnosti postavitve zagovornikov.

Drugo mesto v strukturi stroškov zajemajo izvedenine, in sicer 8,0 %. Tarifa za izplačevanje storitev sodnih izvedencev je bila določena v Pravilniku o tarifi za plačilo storitev sodnih izvedencev in sodnih cenilcev šele 3. oktobra 1997.

Od storitve kaznivega dejanja do prejema obtožnega akta na sodišče je v omenjenih kazenskih zadevah preteklo povprečno 16 mesecev. Od prejetega obtožnega akta na sodišče do pravnomočnosti sodne odločbe pa povprečno 21 mesecev. Čas reševanja zadev in število vloženih rednih in izrednih pravnih sredstev vplivata na velikost stroškov kazenskega postopka, ki se v pretežni meri pokrivajo iz proračuna.

PRIPOROČILA

1. Sodišče naj pripravi v sodelovanju z Ministrstvom za pravosodje program razreševanja nerešenih zadev (zaostankov).
2. Sodišče naj vzpostavi, v sodelovanju z Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije - Centrom za informatiko in Ministrstvom za pravosodje računalniško podporo spremljanja stroškov po posameznih spisih, zaračunavanja stroškov in kazni ter njihovo izterjavo.
3. Sodišče naj analizira vzroke nedoseganja oz. bistvenega preseganja obsega dela sodnikov v letu 1996, merjenega po poskusnih merilih sodnega sveta, jih primerja z doseženim obsegom dela po istih merilih v letu 1997 in svoje ugotovitve posreduje sodnemu svetu.

Pravni pouk: Zoper to predhodno poročilo je po 1.točki 24. člena ZracS možno vložiti pripombe. Pripombe se pošljejo v roku 15 dni od dneva vročitve v treh izvodih na Računsko sodišče Republike Slovenije, Prežihova ulica 4, Ljubljana.

Namestnica predsednika
Računskega sodišča
dr. Etelka Korpič-Horvat

Vročiti:

1. Okrožnemu sodišču v Mariboru,
Sodna ul. 14, Maribor
2. Arhiv -tu

DODATEK

Uporabljeni so bili predvsem naslednji predpisi in drugi viri:

1. Ustava Republike Slovenije, URS, Uradni list RS/I, št.33/91
2. Zakon o Računskem sodišču, ZRacS, Uradni list RS, št. 48/94
3. Poslovník Računskega sodišča Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 20/95
4. Zakon o sodiščih, ZS, Uradni list RS, št. 19/94, 45/95
5. Sodni red, Uradni list RS, št. 17/95
6. Zakon o sodniški službi, ZSS, Uradni list RS, št. 19/94
7. Akt o določitvi števila sodniških mest na višjih, okrožnih in okrajnih sodiščih v Republiki Sloveniji, Uradni list RS, št. 35/94 in 55/94
8. Odredba o določitvi števila strokovnih sodelavcev, sodnih referentov v zemljiški knjigi, administrativnih delavcev in tehničnih delavcev na okrajnih sodiščih, Uradni list RS, št. 83/94
9. Sklep o ponovnem javnem pozivu sodnikom k vložitvi kandidatur za prosta mesta, Uradni list RS, št. 54/96
10. Razpis prostih mest za okrajna, okrožna in višja sodišča, Uradni list RS, št. 9/95
11. Pravilnik o napredovanju zaposlenih na sodiščih, v javnih tožilstvih, javnih pravobranilstvih in v organih za postopek o prekrških, Uradni list RS, št. 41/94
12. Navodilo za prvo razporeditev zaposlenih v pravosodnih organih, št. 131-1/94
13. Poročilo o delu sodišč za leto 1996, Ministrstvo za pravosodje - za interno uporabo
14. Zakon o kazenskem postopku, Uradni list RS, št.
15. Odvetniška tarifa (Ur.l.RS,št.7/95),
16. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah, Uradni list RS, št. 21/95
17. Zakon o dohodnini, Uradni list RS, št. 71/93, popr. 2/94
18. Odvetniška tarifa (Ur.l.RS,št.7/95),